3. SINIF · TÜRKÇE · HARF VE HECE

Hece Bilgisi

Kelimeleri hecelerine doğru ayırmayı, hece sayısını bulmayı ve hecelerden yeni kelimeler kurmayı öğreniyoruz.

🎯 Bu konuda neler öğreneceğim?

- ✓ Hecenin ne olduğunu açıklarım.
- ✓ Bir kelimenin kaç heceli olduğunu ünlü harfleri sayarak bulurum.
- ✓ Kelimeleri hece kurallarına göre doğru ayırırım.
- ✓ Heceleri birleştirerek yeni kelimeler oluştururum.

1 Hece Nedir?

Ağzımızın bir açılışında çıkan ses ya da ses grubuna **hece** denir. Kelimeleri yavaş yavaş, el çırparak söylersek hecelerini kolayca duyarız.

✏️ El çırparak söyleyelim

ka 👏 lem 👏 → **ka-lem** (2 hece)

a 👏 ra 👏 ba 👏 → **a-ra-ba** (3 hece)

kuş 👏 → **kuş** (1 hece)

📌 Hecenin altın kuralı

- Her hecede **mutlaka bir ünlü** vardır; bir hecede **birden fazla ünlü olmaz**.
- Bu yüzden bir kelimede **kaç ünlü varsa o kadar hece** vardır.
- Bir ünlü tek başına da hece olabilir: ***o***-*kul*, ***a***-*ra*-*ba*, *sa*-***at***.

Kelime	Ünlüleri	Hece sayısı	Heceleri
öğretmen	ö – e – e	3	öğ-ret-men
saat	a – a	2	sa-at
tren	e	1	tren
kütüphane	ü – ü – a – e	4	kü-tüp-ha-ne
bilgisayar	i – i – a – a	4	bil-gi-sa-yar

2 Kelimeleri Hecelerine Ayırma Kuralları

📌 1. kural — Tek ünsüz

- İki ünlü arasındaki **tek ünsüz** kendinden sonraki ünlüyle hece kurar: *a-**r**a-**b**a, ke-**l**e-bek, o-**k**ul*.

📌 2. kural — Yan yana iki ünsüz

- İki ünlü arasında **iki ünsüz** yan yana ise birincisi önceki heceye, ikincisi sonraki heceye gider: *ba**r-d**ak, de**f-t**er, me**k-t**up, a**r-k**a-daş*.

📌 3. kural — Yan yana üç ünsüz

- İki ünlü arasında **üç ünsüz** varsa ilk ikisi önceki heceye, üçüncüsü sonraki heceye gider: *Tü**rk-ç**e, ko**rk-t**u, ü**st-t**e*.

📌 4. kural — Yan yana iki ünlü

- Yan yana gelen iki ünlü **ayrı hecelerde** bulunur: *s**a-a**t, ş**i-i**r, **a-i**-le*.

⚠️ Dikkat!

Hece ayırırken kelimenin eklerine bakılmaz, yalnızca kurallara bakılır. **kitaplık → ki-tap-lık** olur. “ki-ta-plık” ya da “kita-plık” **yanlıştır**; çünkü “p” ile “l” iki ünsüzdür ve arasından ayrılır.

~~✗ ki-ta-plık~~	✓ ki-tap-lık
~~✗ kal-em~~	✓ ka-lem
~~✗ ba-rdak~~	✓ bar-dak
~~✗ ö-ğret-men~~	✓ öğ-ret-men

💡 **Biliyor musun?**

tren, spor, plan, kral gibi kelimeler **tek hecelidir**; çünkü içlerinde yalnızca bir ünlü vardır.

3 Hece Sayısına Göre Kelimeler

Tek heceli	İki heceli	Üç heceli	Dört ve daha fazla heceli
göz, el, kuş, süt	ka-lem, o-kul, def-ter	pen-ce-re, ke-le-bek, o-to-büs	kü-tüp-ha-ne, bil-gi-sa-yar, ar-ka-daş-lık

✏️ **Bir kelimeye ek geldikçe hece sayısı değişebilir**

göz (1) → göz-lük (2) → göz-lük-çü (3) → göz-lük-çü-ler (4)

4 Hecelerle Kelime Oluşturma

Heceleri birleştirerek yeni kelimeler kurabiliriz. Bir kelimenin son hecesiyle yeni bir kelimeye başlayarak **hece zinciri** de oluşturabiliriz.

✏️ **Heceleri birleştirelim**

kar + tal = **kartal** · bal + kon = **balkon** · fın + dık = **fındık**

✏️ **Hece zinciri**

kes-ta-**ne** → **ne**-hir · bi-**ber** → **ber**-ber · ma-**sal** → **sal**-ça

Adı Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Tarih: ...../...../20.....

3. SINIF TÜRKÇE · ÇALIŞMA KÂĞIDI

Hece Bilgisi

1. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1) Aşağıdaki kelimelerden hangisi **en çok** heceden oluşur?

a) gözlük **b)** pencere **c)** kelebekler **d)** defter

2) "kütüphanemizden" kelimesi kaç hecelidir?

a) 4 **b)** 5 **c)** 6 **d)** 7

3) Hangi kelime **doğru** hecelerine ayrılmıştır?

a) ki-tap-lık **b)** ki-ta-plık **c)** kit-ap-lık **d)** kita-p-lık

4) "bardak" kelimesi neden **bar-dak** şeklinde hecelenir?

a) İki ünlü arasındaki iki ünsüzden ilki önceki, ikincisi sonraki heceye gittiği için

b) Her hecede iki ünsüz olması gerektiği için **c)** Kelime iki harften oluştuğu için

d) Kelime "k" harfiyle bittiği için

5) Aşağıdakilerden hangisi **tek hecelidir**?

a) tren **b)** anne **c)** okul **d)** kitap

6) "saat" kelimesi kaç hecelidir?

a) 1 **b)** 2 **c)** 3 **d)** 4

7) Hangi kelimenin **son hecesi**, "deniz" kelimesinin **ilk hecesi** ile aynıdır?

a) deve **b)** evde **c)** kedi **d)** ördek

8) Aşağıdakilerden hangisi **üç hecelidir**?

a) uçak **b)** bisikletçi **c)** otobüs **d)** göz

2. Verilen kelimenin son hecesiyle başlayan kelimeyi işaretleyiniz.

1) "kestane" kelimesinin son hecesiyle başlayan kelime hangisidir?

a) deniz **b)** masa **c)** kitap **d)** nehir

2) "biber" kelimesinin son hecesiyle başlayan kelime hangisidir?

a) ekmek **b)** berber **c)** bina **d)** sokak

3) "masal" kelimesinin son hecesiyle başlayan kelime hangisidir?

a) salça **b)** yıldız **c)** sabun **d)** kalem

4) "armut" kelimesinin son hecesiyle başlayan kelime hangisidir?

a) mektup **b)** mutfak **c)** müzik **d)** masa

3. Karışık verilen heceleri sıraya koyarak kelimeyi yazınız.

1) men | ret | öğ

2) tap | ki | lık

3) luk | mur | yağ

4) le | ke | bek

5) gi | bil | sa | yar

4. Kelimeleri hece sayılarına göre tabloya yazınız.

kuş · defter · bilgisayar · okul · kelebek · göz · tahtayı · arkadaşlık · tren · kütüphane

1 hece	2 hece	3 hece	4 hece

5. Soldaki heceleri, kelime oluşturacak sağdaki hecelerle eşleştiriniz.

1) kar	( )	**A)** ru
2) bal	( )	**B)** tal
3) kum	( )	**C)** kon
4) ay	( )	**D)** dık
5) fın	( )	**E)** va

6. İfadeler doğruysa D, yanlışsa Y kutusunu işaretleyiniz.

İfade	D	Y
1) Her hecede mutlaka bir ünlü harf bulunur.		
2) “göz” kelimesi iki hecelidir.		
3) “kitaplık” kelimesi ki-ta-plık şeklinde hecelenir.		
4) Yan yana gelen iki ünlü aynı hecede bulunur.		
5) “Türkçe” kelimesi Türk-çe şeklinde hecelenir.		
6) Bir kelimede kaç ünlü varsa o kadar hece vardır.		

7. Boşluklara uygun kelimeleri yazınız.

1) Bir kelimedeki ünlü sayısı, o kelimenin _____ sayısını gösterir.
a) cümle **b)** ünsüz **c)** hece **d)** harf

2) “a-ra-ba” kelimesinin ilk hecesi yalnızca bir _____ harften oluşur.
a) büyük **b)** ünlü **c)** ünsüz **d)** noktalı

3) “bar-dak” kelimesinde yan yana gelen iki ünsüz _____ hecelerde yer alır.
a) son **b)** aynı **c)** ilk **d)** farklı

4) “tren” kelimesi _____ hecelidir.
a) bir **b)** iki **c)** dört **d)** üç

8. Aşağıdaki kelimeleri hecelerine ayırınız.

1) kardeşim → .....

2) Türkçe → .....

3) şiirler → .....

4) mektuplar → .....

5) Adınızı ve soyadınızı hecelerine ayırarak yazınız.

.....

🔑 Cevap Anahtarı

1. 1) c 2) c 3) a 4) a 5) a 6) b 7) b 8) c

2. 1) d 2) b 3) a 4) b

3. 1) öğ ret men 2) ki tap lık 3) yağ mur luk 4) ke le bek 5) bil gi sa yar

4. 1 hece: kuş, göz, tren 2 hece: defter, okul 3 hece: kelebek, tahtayı 4 hece: bilgisayar, arkadaşlık, kütüphane

5. 1-B 2-C 3-A 4-E 5-D

6. 1) D 2) Y 3) Y 4) Y 5) D 6) D

7. 1) c 2) b 3) d 4) a

8. 1) kar-de-şim 2) Türk-çe 3) şi-ir-ler 4) mek-tup-lar

Dijital Öğretmen · Hasan Tutuş